

IM. STEFANA

**FUNDACJA
BATOREGO**

ul. Sapieżyńska 10a
00-215 Warszawa
tel. 22 536 02 00
fax 22 536 02 20
batory@batory.org.pl
www.batory.org.pl

Warszawa, 3 lipca 2024

Stanowisko Obywatelskiego Forum Legislacji w sprawie praktyki przeprowadzania konsultacji publicznych

Obywatelskie Forum Legislacji wyraża sprzeciw wobec praktyki rządu, która polega na zbyt częstym i nieuzasadnionym pomijaniu obowiązku przeprowadzania konsultacji publicznych dla rządowych projektów ustaw. Takie działanie narusza zasady demokratycznego państwa prawnego oraz transparentności procesu stanowienia prawa. Zgodnie z Regulaminem Pracy Rady Ministrów, projekty ustaw wymagają przeprowadzenia otwartych konsultacji publicznych, podczas których obywatele, organizacje społeczne i eksperci mogą zgłaszać swoje uwagi i opinie. Tylko w ten sposób możliwe jest zapewnienie wysokiej jakości legislacji oraz uwzględnienie głosu społeczeństwa – czyli adresatów norm prawnych.

Partie tworzące rząd zapowiadały, że – w przeciwieństwie do byłych władz – głos społeczeństwa obywatelskiego w procesie tworzenia prawa nie będzie pomijany. Co więcej, w umowie koalicyjnej zawarto obietnicę przeprowadzenia „reformy procesu legislacyjnego, otwierając go na szerokie konsultacje społeczne.” Doceniamy zaproponowane zmiany w regulaminie Sejmu, które zwiększą przejrzystość procesu legislacyjnego na etapie parlamentarnym. Zauważamy jednak liczne mankamenty w procesie stanowienia prawa na etapie rządowym.

Z niepokojem obserwujemy, że rząd coraz rzadziej korzysta z już istniejących instrumentów i zbyt często nie przeprowadza konsultacji publicznych lub przeprowadza je w sposób w praktyce uniemożliwiający zabieranie głosu przez interesariuszy. Tylko w okresie od 1 maja do 17 czerwca br. na platformie Rządowego Centrum Legislacji opublikowano 27 projektów ustaw, z czego tylko 15 zostało przekazanych do konsultacji publicznych. Zdecydowano o pominięciu etapu konsultacji m.in. w przypadku tak kluczowych dokumentów jak: projekt ustawy o wzmocnieniu koordynacji działań antykorupcyjnych, likwidacji Centralnego Biura Antykorupcyjnego oraz zmianie niektórych ustaw (UD46) czy projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu usprawnienia działań Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, Policji oraz Straży Granicznej na wypadek zagrożenia bezpieczeństwa państwa (UD73). Z kolei np. w przypadku obszernego i kluczowego dla bezpieczeństwa ludności cywilnej projektu ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej (UD 40) wyznaczono zaledwie 4 dni na przedstawienie uwag.

Pomijanie obowiązku przeprowadzenia konsultacji publicznych podważa zaufanie obywateli do władzy oraz procesu stanowienia prawa. Należy również podkreślić, że uniemożliwienie przedstawienia perspektywy różnorodnych środowisk, zarówno obywatelskich czy biznesowych, niesie za sobą ryzyko niskiej jakości przyjmowanych regulacji.

Dlatego apelujemy do Rady Ministrów o zaprzestanie tej praktyki oraz do zapewnienia możliwości realnego udziału obywateli w procesie stanowienia prawa i pełnej przejrzystości procesu

legislacyjnego, poprzez prowadzenie rzetelnych konsultacji publicznych dla wszystkich projektów ustaw.

W tych wyjątkowych przypadkach, gdy otwarcie procesu legislacyjnego na dialog nie jest obiektywnie możliwe, wzywamy do publikowania na platformie Rządowego Centrum Legislacji szczegółowego uzasadnienia pominięcia konsultacji publicznych.

Członkowie Obywatelskiego Forum Legislacji:

- **Piotr Frączak**, Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych
- **Krzysztof Izdebski**, Fundacja im. Stefana Batorego i Open Spending EU Coalition
- **Łukasz Jachowicz**, ekspert ds. nowoczesnych technologii
- prof. dr hab. **Krzysztof Jasiecki**, Szkoła Główna Handlowa
- adw. **Paulina Kieszkowska-Knapik**, Kieszkowska Rutkowska Kolasiński Kancelaria Prawna spj
- **Wojciech Klicki**, Panoptykon
- **Grażyna Kopińska**, niezależna ekspertka
- dr hab. **Urszula Kurczewska**, prof. SGH, Szkoła Główna Handlowa
- dr hab. **Grzegorz Makowski**, Fundacja im. Stefana Batorego, Szkoła Główna Handlowa
- dr hab. **Małgorzata Mołęda-Zdziech**, prof. SGH, Szkoła Główna Handlowa
- dr **Wojciech Rogowski**, Instytut Allerhanda, Szkoła Główna Handlowa
- **Katarzyna Sadło**, Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego
- **Tomasz Schimanek**, Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce
- **Katarzyna Urbańska**, Kancelaria Radcy Prawnego Katarzyny Urbańskiej
- dr **Agnieszka Vetulani-Cęgiel**, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Wydział Nauk Politycznych i Dziennikarstwa
- **Agata Wacławik-Wejman**, dyrektor ds. polityki publicznej w Google oraz członek zarządu Instytutu Prawa i Społeczeństwa
- **Grzegorz Wiaderek**, prezes zarządu Instytutu Prawa i Społeczeństwa
- **Kuba Wygnański**, Fundacja Stocznia
- dr **Tomasz Zalasinski**, Kancelaria Domański, Zakrzewski, Palinka sp.k.
- **Grzegorz Ziemiak**, Instytut Demokracji
- dr hab. **Andrzej Zybała**, prof. SGH, Szkoła Główna Handlowa
- **Przemysław Żak**, członek zarządu Fundacji Instytut Myśli Obywatelskiej im. Stańczyka oraz Żak i Wspólnicy Biuro Prawne Sp. z o.o

Obywatelskie Forum Legislacji (OFL) działa przy Fundacji im. Stefana Batorego od 2009 roku. Prowadzi działania rzecznicze w obszarze procesu legislacyjnego, tak by stał się on bardziej przejrzysty i otwarty na udział podmiotów spoza sektora administracji publicznej. Forum na bieżąco reaguje również na błędy, które mogą negatywnie wpłynąć na proces konsultacji publicznych i naruszają Regulamin pracy Rady Ministrów.